

Novi grobovi

Frank Klass
Danes jutraj ob 1:30 je umrl Frank Klass, star 61 let, po rodu Madžar in stanujoč na 1504 Addison Rd. Zapušča tri hčere in dva sinova, ki vsi žive v Pittsburghu, v Akronu pa sestro. Pogreb ima v oskrbi Grdinov pogrebni zavod na E. 62. cesti. Čas pogreba bo naznanjen pozneje.

Lucia Leskovec

V sredo popoldne je preminula dobra poznana Lucia Leskovec, popnej Bricej, stanujoča na 20112 Lindbergh Ave., Euclid, Ohio. Doma je bila iz Ljubljane, odkoder je prišla v Ameriko leta 1901. Pred leti je s svojim prvim možem Antonom Koss vodila vinsko obrt do leta 1914. Potem sta začela Dry Goods trgovino v bližini 200 St. do leta 1928. Pozneje je vodila restavrant in beer parlor do leta 1938. Zapušča žalujočega soproga Jerry Leskovec, v starem kraju pa sestro Albino Caserman. Bila je članica dr. Zavedni sosedje, šte. 158 SNPJ, Progresivne Slovenke in delničarka Slovenskega Doma na Recher Ave. Pogreb se bo vršil v soboto popoldne ob 2 uri iz pogrebnega zavoda Mary A. Svetek na 478 E. 152nd St., ter na Highland Park krematorij.

Slovenska pisarna
6116 Glass Ave., Cleveland, O
Telefon: EX 1-9717

OTROCI Slovenske sobotne šole imajo jutri po 3. uri skupno vajo na odru SND. Zberejo se v naši pisarni. Vadili bodo igrice in petje za prireditve v nedeljo. Vaja bo končana ob 4:30.

PROSVETNI POPOLDAN v nedeljo (SND na St. Clairju) posetijo tudi škof dr. Gr. Rožman, dr. Miha Krek, Msgr. J. Oman.

SEJA. Vljudno vabim vse odbornike eksekutivnega odbora Lige k seji v SND. Pričetek seje pol ure po prireditvi. Kraj: soba na zapadni strani glavnega odra. — Joe Nemanich, predsednik.

NARODNE NOSE imajo prost vstop k nedeljski prireditvi in mesto v prvi ni drugi vrsti spredaj.

VSTOPNICE za nedeljsko prireditev (50c) se dobe v naši pisarni in v slaščičarni Oražem.

GLAVNI ODBOR Lige je objavil v časopisju vabilo na nedeljski "Prosvetni popoldan." V razglasu je pomotoma izpadlo ime gl. podpredsednika Jožefa Zalarja. Naj bo s tem popravljen.

Ojačenje južnokorejske vojske

TOKIO. — General Van Fleet je naznanil, da je ojačil južnokorejsko armado s štirimi svežimi divizijami.

Vremenski

prerok
pravi:

Danes jasno in bolj toplo. Deloma oblačno in toplo ponoči.

Važni dnevi svetovne zgodovine

Dne 13. nov. 1927 je bil otvoren Holland tunel pod Hudson veletokom.

TRYGVE LIE
NAJ OSTANE
TAJNIK Z. N.

Minister Eden je apeliral na Višinskega, naj pristane na rešitev korejskega vprašanja.

ZDR. NARODI, N. Y. — Britanski zunanji minister Anthony Eden je prišel v torek v gibanju, da se obdrži Trygve Lie-a še nadaje kot generalnega tajnika organizacije Združenih narodov. Kot znano, je Trygve Lie dan prej podal svojo ostavko.

Eden je izrazil željo, da bi sedanjí tajnik še ostal, v svojem govoru pred celokupnim zborom, kjer je predložil Sovjetom tudi načrt za odstranitev mrtvili, ki je nastalo glede vprašanja izmenjave ujetnikov. Eden je apeliral na sovjetskega zunanjega ministra Višinskega, naj stori potreben korak za poravnavo tega vprašanja in naj zato sprejme angleški predlog.

Višinski je molče in mrko sedel, ko je Eden govoril in med delegati je malo upanja, da bodo Sovjeti storili ta potrebni korak. Kremeljski radio je v torek zvečer trgal in cefral gen. tajnika, katerega je označil kot politično "popolnoma bankrotnega". Ožigosal ga je zaradi njegove aktivnosti pri Združenih narodih z ozirom na korejsko vojno ter ga označil kot "agenta agresivnih krogov" Združenih držav.

Še vedno zadržujejo
vojne ujetnike

NEW YORK. — The New York Herald poroča iz Modene v Italiji:

"Neki človek, ki pravi o sebi, da je bil narednik v nemški armadi, je v zadnjem času pobegnil iz jugoslovanske ječe oz. taborišča, v katerem je še vedno kakih tisoč nemških in 180 italijanskih vojnih ujetnikov. Piše se George Novak, star je 33 let, rojen v Prusiji. Trdil je, da se to taborišče vodi kot taborišče 14-03 in da se nahaja blizu Reke ob jadranski obali. Ujetniki so pod strogo stražo in ne smejo imeti nikakih zvez z zunanjim svetom, tudi ne s svojimi družinami."

Mirovna pogajanja so
zaman

TOKIO. — Vrhovni zavezniški poveljnik na Daljnem vzhodu bo povedal gen. Eisenhowerju, ko bo slednji prispel v Korejo, da edino upanje za premirje je zmaga na bojnem polju. Edini jezik, ki ga komunisti poznajo, je jezik sile in orožja.

Amerika bo oskrbela
Japonsko z ladjami

TOKIO. — Združene države in Japonska sta podpisali pogodbo, na katere podlagi bodo dale Zdr. države Japonski 16 stražnih fregat in 50 drugih ladij. Ladje bodo dane pod lease pogodbo.

Povratak veteranov
iz Koreje

SAN FRANCISCO. — Dne 9. nov. je pristal tukaj vojaški transportni parnik Gen. Black, ki je pripeljal 1,513 veteranov iz Koreje.

Knjige in članki o
fitoizmu in njegovi
vlogi v širokem svetu

Publikacije in članki obveščajo javnost o pravem stanju Titove stvari.

WASHINGTON. — V reviji "Freedom and Union", ki izhaja v Washingtonu, je objavil dr. Bogumil Vošnjak svojo razpravo "The Logic of Balkan Federation". Daje zgodovinski pregled vseh poskusov federacije balkanskih narodov in utemeljitev take federacije.

V Madridu je izšla v španščini pisana knjiga: Tito preganjalec. Knjiga vsebuje dokumentarčen pregled preganjanja vere in cerkve pod komunističnim režimom v Jugoslaviji. — Pisana je pod psevdonimom Georgius Liburnicus.

Konstantin Fotič je v "Washington Post" dne 17. septembra priobčil članek "Titoism Examined." Zavrača misel publicista Walter Lippmanna, da bi bilo koristno podpirati širjenje fitoizma po vseh državah vzhodne Evrope, ki so sedaj v območju Sovjetije.

V poletnem kurzu, ki sta ga skupno priredila študijski Center za Srednjo Evropo in New York univerza, so predavali tudi: dr. Milan Gavrilović o politični zgodovini Balkana, Bogdan Radica o fitoizmu in njegovem pomenu za srednjo Evropo; dr. Branko Pešelj o demokratičnih kmetskih gibanjih med narodi srednje in vzhodne Evrope in dr. Miha Krek o komun. izvedbi federacije v Jugoslaviji z ozirom na narodnostne vidike.

79 grških otrok se
vrača v domovino

NEW YORK. — "The New York Times" objavlja poročilo, da bo sedaj jugoslovanska vlada vrnila 79 otrok, ki so bili nasilno odpeljani v Jugoslavijo med grško državljansko vojno. Poročilo dostavlja:

"Ko bo vrnjenih teh 79 otrok, bo število vseh vrnjenih doseglo 575. Po poročilih grškega Rdečega križa je bilo odvedenih 27 tisoč otrok. Ti so razdeljeni po raznih komunističnih državah. Kakih 13.000 jih je pri svojih starših, ki so bili istotako nasilno odvedeni ali pa so šli tudi prostovoljno. Grški Rdeči križ ugotavlja, da je Jugoslavija priznala, da ima 9.100 teh otrok."

ETBIN KRISTAN — KLOŠTRSKI PRIDIGAR

V "SLOV. POROČEVALCU" beremo, da je "Pokrajinski odbor Ciril-Metodovega društva za Dolenjsko" nedavno proslavil v kartuzijanskem samostanu v Pletterjah 100-letnico Mohorjeve družbe. Proslava se je vršila po končani maši v okrašen samostanski dvorani. Po pozdravnih govorih, ki so jih govorili razni duhovniki, ki so proslavljali delo Mohorjeve družbe, ki je razposlala med slovensko ljudstvo nad dvajset milijonov knjig, je govoril tudi pisatelj — ETBIN KRISTAN. — Nikar si ne menčajte oči, ker ste prav videli in brali: ETBIN KRISTAN, delavski bорец iz Amerike in znan "farježec"! Isti Kristan, ki je poleg drugih funkcij vršil tu v Ameriki tudi funkcijo kraljevskega komisarja Njegovega Velikanstva Kralja Aleksandra in ki zdaj zažiga kadilo komunistu in diktatorju Titu, ki je kralja — bivšega Kristanovega delodajalca — vrgel med staro šaro!

Mislili smo, da smo dokaj dobro pogruntali, kakšnega kova in značaja je ta mož, toda priznavamo, da nas je s svojimi političnimi skoki vendarle nad mero presenetil. Da bo kdaj po darovanih mašah nastopal po kloštrskih dvorinah ter v družbi menihov proslavljati kulturno delo katoliške Mohorjeve družbe, tega pa res nismo pričakovali in smo si tudi menali oči, ko smo brali o tem najnovejšem poslanstvu tega starega "delavskega" misijonarja.

Tito po salonihi gnile zapadnjaške imperialistično-kapitalistične nesnage, delavski bорец in svobodomislec Kristan pa po dolenjskih kloštrih! . . . "Progresivci", kako boste spravili v sklad in soglasje te čudovite paradokse?

TRUMAN ŽELI INDORSIRANJE
STALIŠČA
O UJETNIKI

Predsednik bo vprašal Eisenhowerja za indorsiranje stališča o repatriaciji, da si Sovjetija ne bo delala utvar.

WASHINGTON. — Predsednik Truman bo najbrž vprašal novoizvoljenega predsednika Eisenhowerja, da bi indorsiral stališče zaveznikov z ozirom na repatriacijo vojnih ujetnikov v Koreji, da si ne bo delala Sovjetija nobenih utvar, češ, da bo pod novim predsednikom lahko prodrla s svojo zahtevo.

Sicer pa nihče v Washingtonu ne misli, da bi Eisenhower spremenil temeljno pozicijo Združenih narodov v tem vprašanju, ki je glavna ovira premirja.

Indorsiranje svobod.
radijskih oddaj v
Evropo in Azijo

Te oddaje sta indorsirala oba: gen. Eisenhower in njegov poraženi protikandidat A. Stevenson.

NEW YORK. — Novoizvoljeni predsednik Eisenhower je v ponedeljek dejal, da radijske oddaje Svobodna Evropa in Svobodna Azija "bolijo komuniste ter dajejo upanje in pogum podjarmljenim ljudstvom."

Oba, Eisenhower in Stevenson, sta imela na radiu rekordirane govore, s katerimi sta indorsirala "križarsko vojno za svobodo", ki sponzorira ob radijski omrežji — Svobodno Evropo in Svobodno Azijo.

Eisenhower je dejal, da je glavna naloga teh oddaj borba proti komunizmu in pobijanje Velike laži z Veliko resnico.

Jugoslavija dobi
oddajnik iz Amerike

NEW YORK. — Jugoslavija je naročila pri Westinghouse Electric Co. v Baltimore stokilovatio radijsko oddajno postajo, ki jo bo navedena družba dobavila prihodnji mesec.

Dva pobegla jetnika
ubita v Mehiki

TUXLA GUTIEREZ, Mehika. Paziniki so s strojnimi ubili 2 jetnika, ki sta hotela pobegniti iz tukajšnje jetnišnice.

GOV. STEVENSON POSTAJA
VZOR VSEM AMERIKANCI

Amerikanci iz vseh delov dežele mu zagotavljajo svoje visoko spoštovanje ter ga smatrajo za živo inspiracijo ameriškega naroda.

"THE NEW YORK TIMES", ki je podpiral kandidaturu gen. Eisenhowerja, je objavil po volitvah sledeči uredniški članek: "Ko so bile dimenzije Eisenhowerjeve zmage končno ugotovljene, se misli mnogih ameriških volilcev obračajo k možu iz Springfielda, ki je bil v teh volitvah poražen. Nikogar ni presenetilo, tudi onih ne, ki so volili za republikansko stvar, ko se je izkazalo, da je Adlai Stevenson tudi kot premaganec velik mož. Njegova izjava, s katero je priznal poraz, je bila vse več kot dobro rutinsko športništvo. Iz nje je zvenela iskrenost dobrega Amerikanca in človeka, ki mu je zavist tuja lastnost.

"Adlai Stevenson je prinesel v politiko nekaj novega, svežega, nekaj privlačujočega. Njegov izreden dar za pravo misel in pravo besedo ob pravem času, njegov pogum, njegova skromnost v pogledu svojih lastnih sposobnosti, integriteta njegove kampanje, ki se je tako visoko dvignila nad raven nekaterih, ki so mu skušali pomagati, njegov umerjen, duhovit humor, od katerega prehaja s presenetljivo naglico na resno diskuzijo vse narodnih problemov — vse to je naredilo iz njega kandidata, ki se ga mora spoštovati in vzljubiti, če se ga zaradi obstoječih okoliščin ne more voliti.

"Kot kandidat je prišel — lahko rečemo — od nikoder, če pomislimo, kako malo je bil znan med ljudstvom v primeri s svojim nasprotnikom. Mi nismo podpirali njegove predsedniške kandidature. Toda v zadostnežen nam je, da mu moremo pokloniti svoj tribut kot možu, ki je izšel iz te kampanje in poraza spoštovan in čislán od svojih so državljanov Amerikancev. In to ni majhna stvar pri kampanjah, kakršne so naše. Njegova bodočnost, pa naj bo v položaju javnega uradnika ali zasebnika, mu je zagotovljena po izbornih kvalitetah njegovega karakterja, ki so očividne. Toliko je že danes gotovo, da bo ta mož izvajal velik vpliv v svoji stranki in med vsem ameriškim narodom v letih, ki so še pred nami."

Governor Stevenson je prejel izza volitev nad 35.000 pismem in brzojav od ameriških državljanov, ki mu zagotavljajo svoje visoko spoštovanje. Zanimivo je, da je večina teh od republikancev. Naj navedemo nekaj tozadnevni odlomkov:

Neka republikanka iz Detroita, ki je volila za Eisenhowerja, je sporočila Stevensonu: "Prepričana sem, da bi Vi zmagali, če bi ne bili identificirani z reputacijo demokratske stranke in če bi ne bilo pomoči, ki Vi daje dal mali Harry (predsednik Truman)".

Iz New Yorka mu je sporočil neki republikanec: "Vi ste pokazali sposobnosti in lastnosti, ki so tako velike in očividne, da čutim, da bo napočil dan, ko boste zasedli najvišji urad v deželi."

Iz Fresh Meadows, L. I.: "Ko je šel moj mož na volišče, mi je rekel: 'Raje bi volil za Steven-sona kot sem živ'. Toda kakor milijone drugih Amerikancev je volil za Eisenhowerja in potreb-

no spremembo."

Neka žena iz Suffolka, Va., to je iz države, ki jo je zavojeval Eisenhower, mu je pisala: "Zelim, da zveste, da nismo osebno odklonili Vas, temveč demokratsko stranko."

Drugi volilec iz Virginije je sporočil: "Mi vsi gojimo do Vas najvišje spoštovanje in smo uverjeni, da bi bili Vi odlični predsednik. Toda priklenjeni ste bili na oktopusu podobno stvar, ki se ji pravi demokratska stranka."

Iz San Antonio, Tex., kjer je tudi Eisenhower zmagal: "Najvišje občudovanje pogumnemu možu! Toda kako naj glasujem za katerega koli moža, ki je priklenjen na Trumana? Vedite pa, da ste Vi Ameriki v čast. — Sprejmite moje skromno pohvalo."

Neki državlján iz Auburna, N. Y., ki pravi, da je glasoval za Eisenhowerja, sporoča: "Storili ste, kar ste mogli z nemogočo glasovnico. Po štirih letih republikanske vlade, upam, da se boste vrnili in zmagali."

Volilec iz Minneapolisa, Minnesota: "Glasoval sem za Eisenhowerja, toda leta 1956 boste Vi na vrhu."

Mnogo piscev sporoča, da so jokali, ko je governor priznal Eisenhowerju zmago.

Neka mati iz St. Louisa je sporočila: "Jaz sem spravila nekatero Vaše govore, da jih bodo brali moji sinovi, ko dorasejo, in da bodo vedeli, kako velik mož ste." — Neki volilec iz Falls Church, Va.: "V svojem porazu ste dali ameriški ljudstvu veliko inspiracijo, — inspiracijo, ki jo moramo ohraniti živo."

Iz Terra Haute, Ind.: "Vi niste bili poraženi! Še nihče v zgodovini ni dobil v tako kratkem času toliko prijateljev kakor Vi, torej to ne more biti poraz."

Brzojavka "Mladih republikancev" iz Lafayette, Cal.: — "Mi občudujemo Vašo ljubezen do domovine nad stranko."

Itd., itd. Vidimo torej, da ni nikomer obžalovati, kdor je dal svoj glas temu velikemu možu, ki prejema zdaj izraze ljudskega spoštovanja, kakor jih ni pred njim še noben drug poraženi kandidat!

Alger Hiss utegne priti
na svobodo

LEWISBURG, Pa. — Alger Hiss, znani izdajalec in krivoprisežnik, ki odsedeva tukaj svojo petletno kazen, utegne biti osvobojen iz ječe pod tako zvanoro paro, to je pod policijskim nadzorstvom. Toda to bo izvedel čez tri tedne, ko se sestane tozadevni odbor, ki preiskuje take slučaje. Do parole bo upravičen dne 21. novembra, ko bo odsedel tretjino svoje kazni.

Mati potisnila otroka
v gorečo peč

WISCONSIN RAPIDS, Wis. — Neka bivša vojaška bolnišnična sestrična je potisnila svojo triletno hčerko v razbeljeno peč. Otrok je k sreči takoj potegnil iz ognja njegov oče. Žena, katero imena poročilo ne omenja, je nenadoma duševno zbolela.

Razne drobne novice
iz Clevelanda in
te okolice

Žalostna novica—

Mrs. Dragica Koritnik z 7220 Hecker Ave., je dobila žalostno sporočilo, da ji je 1. nov. umrla mati v starosti 49 let v Podbrezju pri Kranju.

Poroka—

Marie Gerl, hčerka Mr. in Mrs. Max Gerl z 923 E. 222 St. lastnikov "Maxies Beverage Store", se bo poročila v soboto ob devetih v cerkvi sv. Kristine s Stanley Kebe, sinom Mr. in Mrs. Anton Kebe z 937 E. 222 St. lastnikov "Welcome Tavern". — Bilo srečno!

Molitvena ura—

Društvo Najsv. Imena pri fari Marije Vnebovzete ima v nedeljo 16. novembra ob dveh popoldne molitveno uro, nato pa sejo.

Četrta obletnica—

V ponedeljek ob 7:15 bo v cerkvi sv. Vida sv. maša za pok. Frances Slapnik v spomin 4. obletnice njene smrti.

Zbiranje kovin—

Deški skavti, Troop 250, bodo prihodnjo soboto, 15. nov. zbirali staro železo in druge kovine po st. Clairski naselbini ob E. 55th do E. 79th St. Ako imate kaj za darovati pokličite tisto soboto ali pa še prej kakega skavta. Pokličite Utah 1-6587 ali Henderson 1-1572. Dečki vam bodo zelo hvaležni, ker gre ves preostanek v njih sklad za taborišča.

Srebrna poroka—

Včeraj 12. t. m. sta obhajala Louis in Frances Zigmund z 1041 E. 74 St., 25-letnico sklenitve svojega zakona. Sorodniki in prijatelji so jima v soboto priredili lep večer in jima izrekli čestitke. Naj bi dočakala zdrava tudi zlato poroko!

"Kraljice footballa"—

Med "kraljicami" na Charity Football tekmi bo tudi Patricia Barstow, kraljica Footballa na East High School. Patricia je 11 A dijalkinja, ki jo imajo radi učitelji kot tudi njeni součenci; je hčerka Elmer in Stelle Barstow z 1041 E. 69 St. in vnukinja Mrs. Mary Jereb.

K molitvi—

Članice društva Sv. Ane št. 4 SDZ naj pridejo danes zvečer ob osmih v Zakrajškov pogrebni zavod k molitvi za članico Ano Hace, jutri pa naj se po možnosti udeležijo njenega pogreba.

Zadnje slovo—

Članice društva Jutranja zvezda 137 ABZ naj pridejo danes zvečer ob 7:30 v Zakrajškov pogrebni zavod k slovesu od umrle sestre Ane Zupancič, v petek jutraj naj se pa po možnosti udeležijo pogreba.

Iz bolnišnice—

Iz St. Alexis bolnišnice je bil danes jutraj prepeljan na svoj dom na 924 Alhambra Rd. poznani rojak Jos. Zimmerman.

NAJNOVEJŠE VESTI

WASHINGTON. — Iz Bele hiše se naznanja, da se bosta v torek ob dveh popoldne sestala predsednik Truman in novoizvoljeni predsednik Eisenhower, ki se bosta posvetovala o načrtih, da se čim bolj gladko zamenja administracija.

SHELTON, Wash. — Neko mornariško letalo, na katerem je bilo enajst oseb, je včeraj tukaj treščilo v plamenih na zemljo. Težko, da je kdo, ki so bili na letalu, preživel to nesrečo.

NAROČNINA

Za Zed. države \$10.00 na leto; za pol leta \$6.00; za četrt leta \$4.00.

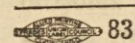
Za Kanado in sploh za dežele izven Zed. držav \$12.00 na leto. Za pol leta \$7.00, za 3 mesece \$4.00.

SUBSCRIPTION RATES

United States \$10.00 per year; \$6.00 for 6 months; \$4.00 for 3 months.

Canada and all other countries outside United States \$12.00 per year; \$7 for 6 months; \$4 for 3 months.

Entered as second class matter January 6th 1908 at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the act of March 3rd 1879.

No. 223 Thurs., Nov. 13, 1952

Skof dr. Gregorij Rožman k nedeljski Ligini prireditvi

(J. G.)

V nedeljo dne 16. novembra 1952 se vrši v SND na St. Clair Ave. "posebna" Ligina prireditev, ki nosi naslov "Prosvetni popoldan." Prvi del sliči nekaki kulturni akademiji (nastop pevskega zbora "Lira," govor g. Ivana Avseneka iz New Yorka, otroški oderski prizor, pevski nastop Slovenske sobotne šole), drugi del pa izpolnijo filmske slike g. Antona Grdina z njegovega potovanja v domovino. Cela prireditev je posvečena 60-letnici prvega slovenskega katoliškega shoda v Ljubljani (1892). Pregledno poročilo o vsebini prvega slovenskega katoliškega shoda in njega pomenu je že lepo podal dr. Miha Krek v uvodniku Ameriške Domovine v preteklem tednu. Obrnili smo se pa tudi na škofa dr. Gregorija Rožmana s prošnjo, da bi povedal svoje misli k tej 60-letnici. Vseh pet slovenskih katoliških shodov sta sklicala ljubljanska škofa. Vsi ti shodi so se vršili pod škofovskim predsedstvom v Ljubljani. Ljubljanski škof dr. Gr. Rožman je med nami, pri Sv. Lovrencu v Clevelandu. On je pokrovitelj Lige slovenskih katoliških Amerikancev, ki prireja nedeljsko proslavo. Napotil sem se torej k Sv. Lovrencu. Škof stanuje v prvem nadstropju šentlovskega župnišča. Tam je že od leta 1948 gost svojega velikega prijatelja župnika msgrja Omana. Pred kratkim se je vrnil z misijonskega potovanja. Obiskal je že menda vse slovenske župnije v Ameriki. Prejšnji mesec je imel že drugič misijon v slovenski fari v La Salle, Ill. Ko sem vstopil, je bil pri pisalni mizi med kupom pisem, na katera je odgovarjal. Velik del te pošte je v zvezi s slovenskim semeniščem v Argentini. Vem, da je pol njegovega srca v tej njegovi najvažnejši duhovni ustanovi ljubljanske škofije. Do podrobnosti pozna vse male in velike probleme zavoda. Povedal sem mu, da je letošnji obični zbor katoliške Lige izzvenel v sklep, da naj se da v našem javnem življenju prvo mesto skrbi za slovensko semenišče. Opazil sem mu na obrazu, kako ga je to razvedrilo. "To me res veseli. To sem že razbral iz razgovora z msgrjem Omanom, ki je predsednik Lige. Vidim, da bi rad s pomočjo Lige še kaj več storil za naše semenišče. Tako zanimanje opažam tudi pri ostalih odbornikih Lige."

"Toda jaz sem danes prišel z neko drugo zadevo. Kakor veste, 16. nov. obhajamo pod sponzorstvom Lige 60-letnico prvega slovenskega katoliškega shoda. Ali bi mi hoteli odgovoriti na nekatera vprašanja v zvezi s to proslavo in sicer tako, da bi smeli Vaše odgovore objaviti," sem ga vprašal. "Ne vem, kakšna vprašanja mi boste stavili. Morda ne bom znal nanje odgovoriti. Če pa lahko kaj pripomrem, pa rad storim." — "Tri vprašanje Vam nameravam staviti." — "Kar, prosim!"

I. Ali ima kak pomen, da v teh letih podčrtavamo važnost prvega slovenskega katoliškega shoda?

"Odgovarjam s protivprašanjem: Ali ni današnja doba podobna dobi pred šestdesetimi leti? Tedaj je liberalizem prehajal v svobodomiselnost, brezverske in zlasti protikatoliške smeri in to pod plaščem narodne zavednosti in naprednosti. Katoličani niso takoj vsi spregledali, kam gre razvoj — in če bi ne bilo pravočasno katoliškega shoda, bi bili katoliški Slovenci v nevarnosti, da se izneverijo — polagoma — svoji veri.

In današnja doba: komunizem je pod zapeljivim plaščem osvobodilne fronte prihajal do oblasti. Mnogi verni Slovenci so se dali preslepti od blestečega gesla o osvoboditvi, katero smo vsi želeli. Treba je bilo jasno pokazati, kam vodi brezbožni komunizem. Jasnost glede ciljev in načel je v takih motnih časih nujno potrebna. Da jo narodu dajo, so dolžni tisti, ki imajo učiteljsko službo v narodu pa tudi odgovornost ne samo pred narodom, temveč tudi pred Bogom. Podobna nevarnost prihaja od vsakega materializma, iz praktičnega življenjskega materializma, ki morda zaenkrat vsaj teoretično ni ravno brezbožen, a vodi z logično nujnostjo v brezboštvo. Zato je jasnost glede ciljev in načel tudi nam danes potrebna, posebno še nam novim emigrantom, razstresenim po vsem svetu, ki v novih razmerah in v okolju, ki je praktično čisto materialistično, kaj lahko pozabljamo, kaj smo si hoteli rešiti, ko smo zapuščali domovino, ki je zapadla oblasti brezbožnega komunizma."

Obraz Prezvzišnega se je med tem odgovarjanjem nekam zresnil. Besede, da so jasnost načel in ciljev dolžni dati narodu tisti, ki imajo učiteljsko službo in odgovornost ne samo pred narodom, ampak tudi pred Bogom, so padale kot težko klavdvo. V trenutku so mi šla v spominu mimo imena Mahnič, Jeglič in sem se ustavil pri imenu Rožman v letih 1942, 43, 44 itd prav do danes. Prvima dvema je zgodovina že davno dala prav, škofu Rožmanu pa daje najnovejša doba.

(Konec jutri)

NOVINE

ZA SLOVENCE "SLOVENSKE KRAJINE" V AMERIKI

Šli smo na kopanje

(Kak se je John Jagerič vtopljal.)

Golarova botra so pripravili za nas goste, ka smo tak nekak "na kopanje" prišli po njihovem gostovanju ob 40 letnici poroke, velkoga purana. Ve v Ameriki purane zadnji četrti v novembri dajo nasto. Da so pa in da tudi dobri. "Na kopanju" že celo. Za pijačo je bilo i vina i pive več kak zadošta. Prle kak je John Jagerič prvo kupico pio, jo je zdigno proti svetlobi, malo gledao, te pa pitao Mr. Golaro, odked je vino, eli z Goričkoga eli z Lendariskij bregov.

"Strigovsko." "Ej, znate, drugo leto jaz tudi idem v stari kraj," je začno John. "Samo jaz ne bom šo sama na vuro gledat domov. Jaz bom samo v gorici telko dni, kak so Mr. Breznjek vsega bili v starom kraji. Ej, znate, nindri na sveti je ne tak lepo kak v gorici. Stokrat raj bom spao tam na seni, kak tu na kakšče dražij modrocaj. Jah, tisto seno, kak vam tisto seno diši. Ešče dnes den ga čutim, če se spominam nanjega."

"Najbole mi je po gorici hi do, kda se spomnim na stari kraj. Pa če pomislim, ka bi se skoro vtopo v morji, kda smo se pelali v Ameriko..."

"Za Božjo voljo, ka ste se vtopljal?"

"Tak sam molo za zadnjo vuro kak ešče nikdar."

"Ka se je pa te zgodilo? Eli je bio tak velki viher na morji, eli ste kama vdarili?"

"Viher, pa kakši viher. Naednok je samo rabuka nastala, zvunci so na vse kraje zvonili. Jaz stopim na hodnik. Te mi eden samo vrže okolik šinjeka tisti gumijasti pas. Včas sam znao, kaj je: vtopljam se. De sam pa nanč ne imeo dosta časa za premišljevanje. Eden tistij, ka so imeli službo, me je samo porino naprej telko ka sam ne

spadno. Razmo sam nikaj ne, ka je pravo. Šo sam samo za tistimi, ka so imeli ravno tak kak jaz pas okolik šinjeka. Mislo sam si, ka de meni malo te pas pomagao. V morji so takše ribe, ka me s pasom vred požrejo. Čim bliže smo bili krova ladje, tem vekša zmešnjavica je bila. Potepkao sam se po žepaj i sam potegno molitveno knjigo ven: ka bar požalovanje zmolim prle kak se vtopim. Na krovi ladje so bili samo potniki z gumijastimi pojasi.

Voda je čapukala po blanjaj pa med nami. Tisti, ka nas je komanderao, nas je v nekš red postavo, ka je v to formo bilo, kak če bi se na komando mogli vtopiti. Jaz sam to skrb imeo, kak bi celo požalovanje zmolo prle kak mo šli na dno morja. Kre pasa sam stegno roko, v šteroj sam imeo molitveno knjigo, i s palcom držao odprto na tisti strani, kda se je molilo požalovanje. Nato pa stopi pred nas nekš človek, potegne narazno fotografsko kamero. Eden, dva, tri, hvala lepa... Te sam pa vido, da so se drugi smejali i si počasi pase dol jemali. Samo vajo so imeli z nami..."

Kda je John v Cleveland prišeo, bilo je leta 1928, se je nastano tam nendri na Hamiltoni. Pravi ka je bio jako truden, de pa zato ne mogeo spati.

"Celo noč je krava mukala, kak še bi joj tele odstavili. Čemerer sam že bio, zakaj ji ne dajo nekaj v jasli, ka bi bar malo henjala. Zajtra so mi pa povedali, ka je to ne krava, liki varnostni signal za ladje na jezeri..."

CLEVELAND

Obisk smo imeli iz Čikage. Bili so tu za nekaj dni Mrs. Kerrec. Bili so gost pri Markoljevih na Schaefer Ave. Eden den so bili tudi v Mentor, Ohio, pri Kotnjekovih.

V bolnici so Mrs. Mary Hozijan. Bili so operirani na nogi. Želimo jim zdravja i povratke na dom.

Prosvetni popoldan

Nedeljska Ligina prireditev za 60-letnico prvega slovenskega katoliškega shoda v SND na St. Clair Ave.

Cleveland, O. — V nedeljo dne 16. nov. prireja katoliška Liga svojevrstno prireditev v SND na St. Clair Ave. Posvečena je 60. obletnici prvega slovenskega katoliškega shoda v Ljubljani. O pomenu te obletnice sta povedala svoje misli škof Gregorij Rožman in dr. Miha Krek. Potrebno je, da še o programu nekaj rečemo.

Program je sledeči:

- 1) Tri pesmi pevskega zbora "Lira."
- 2) Kratak govor g. Ivana Avseneka (iz New Yorka).
- 3) Oderski prizorček (igrical). Igrajo otroci.
- 4) Pet pesmi otrok Slovenske sobotne šole.

Odmor.

- 5) Najnovejše slike, ki jih je posnel g. Anton Grdina na svojem obisku v domovini.
- Pevski zbor Lira, ki je obenem cerkveni pevski zbor fare Sv. Vida, vedno radevolje pomaga, kadar gre za katoliške kulturne namene. S hvaležnostjo omenjamo, da ni nikoli odpovedal sodelovanja, kadar je bil za tako sodelovanje naprošen. Lira nam bo s tremi pesmimi pod vodstvom g. Martina Košnika otvorila "Prosvetni popoldan."

G. Ivan Avsenek, ki je v stari domovini pri večih katoliških shodih osebno sodeloval, je gotovo eden najprimernejših govornikov za tako priliko. On pri-

Vstopnino je Liga nastavila tako nizko, da se zaradi tega ne more nihče izgovarjati, da je ne zmoro. Vemo, da mnogi na mesec ne zmoro več kot eno prireditev. In ker je ta mesec že bila ena (Miklova Zala), omogočimo tudi takim, ki imajo pičle dohodke, da se udeležijo naše skupne proslave 60. obletnice prvega katoliškega shoda. Vstopnina je samo 50c. Torej na veselo svidenje v nedeljo v SND na St. Clair Ave. Začetek točno ob 3. J. G.

Članicam podr. št. 41 SZZ

Cleveland, O. — Prav prijazno vabim vse članice na plesno veselico v Kunčičevo dvorano na Waterloo Rd. zvečer 15. novembra.

To bo domača slovenska zabava z dobro večerjo in plesom. Vstopnina je prav majhna v primeri s tem, kar boste za njo dobili. Nikomur ne bo žal, če se bo veselice udeležil. Igral bo Grabnarjev orkester. Na razpolago bo tudi eno darilo. Pridite in pripeljite s sabo tudi svoje prijatelje in prijateljce.

Ob tej priložnosti vabim vse članice, da se udeležijo decemberske seje. Na svidenje v soboto 15. novembra!

Frances Jamnik, predsednica.

O postanku in razvoju willardske župnije

Willard, Wis. — Willard je največja slovenska farmerska naselbina. Leži nekako v sredini države Wisconsin, meri blizu 1300 kv. milj površine. Ozemlje se razprostira v nižini ob reki Mississippi.

V tem kraju se nahaja nekaj nad 200 slovenskih farm. Preje so tu živeli indijanski rodovi Chippeva, Menominee in Dakota. Ko so prekupčevalci in raziskovalci oznanili svetu, kakšne koristi in lepote se skrivajo na tem prostoru, so začeli naseljenici polagoma prihajati v večjem številu. Prvi so bili prekupčevalci s kožuhovino, tem so sledili drugi.

Slovenska naselbina Willard je med Fairchildom na severozahodu in med Greenwoodom na vzhodu. Prvi, ki je začel pisati o tem kraju, je bil Ignacij Česnik. V letih 1909 — 1913 so se Slovenci začeli v večjem številu seliti na willardske farme ali bolje povedano gozdove. To so bili trdni mladi mošje in žene, vsi tam okoli tridesetih. Večina je trdo delala, vztrajala ter prenašala revščino in upanju na boljše dni. Kdor je to upanje zgubil, je pobral šila in kopita ter odšel s praznim žepom tja, odkoder je prišel ali kamor ga je pač zanesla pot. Večina je vztrajala in je sedaj zadovoljna.

Leta 1909 je prišel sem prvi slovenski duhovnik šaloven iz Minnesote, ki je bil kasneje župnik v La Salle, Ill. Pri njem smo imeli vsi možnost opraviti svojo velikonočno dolžnost. V pogovoru s skupino mož pred cerkvijo je gospod vprašal: "Ja prijatelji. Kaj pa vaše duše? Mar na nje nič ne pomislite sredi teh gozdov?" Besede so segle do srca, toda ni bilo mogoče nič storiti, bilo nas je premalo. Šele, ko se je število naseljenecv pomnožilo, je vzkliklo upanje, da bo morda le možno ustanoviti slovensko župnijo.

Spomladi l. 1912 je bilo sklenjeno, da se bo še to leto začelo z gradnjo cerkve. Vse je bilo veselo. Skrbelo nas je pa hudo, kako bo z denarjem. I. Česnik, ustanovitelj naselbine, nam je od družbe izposloval zastojno zemljo za cerkev in župnišče, nato tudi za pokopališče. Za silo je bila cerkev pod streho za Božič 1912. Prva služba božja je bila polnočnica. Nekaj časa je bil med nami tudi č. g. J. Kalan, dokler ni julija 1913 odšel v staro domovino. Naša cerkev je bila podružnica Greenwooda. Januarja 1914 je prišel v Green-

Miklova Zala

Slovenska moška zveza se nam je v nedeljo 9. novembra predstavila z lepo narodno igro Miklova Zala. Brez dvoma je igra precej zahtevna. Precejšnje število igralcev, kostumi in kulise vse to dela igro precej težko. Kljub vsemu se je Slovenska moška zveza odločila zanjo. Naredila je prav. Prvič so bili gledalci za igro bogatejši, drugič pa je pred nas vse znova stopila Koroska s svojimi nekdanjimi križi. Tudi danes jih ima dovolj in zato je prav, da ob takih narodnih igrah budimo svojo slovensko zavest in se vsaj v duhu povežemo s tistimi udi, ki bijejo svoj boj v obrobni pokrajini naše domovine.

Kar se igre tiče, sem bil prijetno presenečen. Vzeti je treba v obzir, da je bila velika večina igralcev novih. Nekateri so nastopili zdaj drugič in se jim je poznalo, da so bili v šoli dobrega režiserja. Odkrito je treba priznati, da bi igra ob slabšem

wood slovenski duhovnik č. g. Jos. Polak in poskrbel, da smo imeli ob nedeljah mašo.

Meseca julija 1915 se je č. g. Polak od nas poslovil. Ostali smo brez duhovnika. Februarja 1917 je prišel med nas č. g. Alojzij Kastigar, ki je bil pa še isto leto prestavljen na drugo župnijo. Za nas se je tedaj zavzel č. g. James Černe, takratni župnik v Sheboyganu. Večkrat je prišel na Willard, tako da smo imeli možnost prejeti sv. zakramente. Obiskal je s cerkvenim odborom vsako družino in obljubil, da bo poskrbel za stalnega duhovnika, če pokažemo dobro voljo in vzdržujemo cerkev in zgradimo poleg še župnišče. Z veseljem je bilo vse to sprejeto. V nekaj dneh je bilo že nabranega poldrug tisočak. V takem položaju je dobil župnijo č. g. John Novak, ki je prišel na Willard kot stalni župnik l. 1918. Z vsvo vne-mo se je lotil dela in leto kasneje je je že stalo lepo dvonadstropno župnišče. Ko je bilo vse zgrajeno in urejeno, je bilo še nekaj malega dolga. Č. g. Novak je imel velike težave. Skoro vsi smo bili brez denarja in poleg tega še zadolženi. Župnik je trdo delal, da je vse spravil v lep red. Njegovi dohodki so bili mali. Na njegov predlog je bil kupljen lekos zemlje prav pod cerkvijo in župniščem ter zgrajena lepa far-nad dvorana.

Po 15-letnem težkem a uspešnem delovanju na naši župniji je bil č. g. John Novak l. 1933 prestavljen na drugo faro. Našo faro so vzele v oskrbo slovenski frančiškani iz Lemonta, ki jo še sedaj oskrbujejo. Pod njihovim vodstvom je bila cerkev l. 1935 povečana in temeljito prenovljena njena notranjščina. Šest let kasneje je bila prenovljena tudi zunanost cerkve z zvonom. Zgledalo je, kot da je vse novo. Farno pokopališče je na prijaznem gričku pol milje od cerkve. Leta 1937 smo pokopališče očistili in postavili na njem velik betonski križ s Križanin.

Sedaj župnikuje na Willardu p. Avguštin Svete OFM. Zvesto in požrtvovalno skrbi za svoje ovčice, zato ga imamo tudi vsi zelo radi.

Letos je cerkev spet temeljito prenovljena, dvorana pa povečana. Dolgovi so poplačani in imamo še nekaj tisočakov na strani. Vse je lepo in v redu, manjka nam le farne šole, toda tudi to bomo v doglednem času dobili.

Ludwig Perushek, cerkveni odbornik.

Kulturna Kronika

režiserju ne uspela posebno. Na igralcih se je namreč poznalo, da so veliko vadili in da so tudi dialektne križe skušali premagati. Nekaterim se je to bolj posrečilo, nekaterim manj.

Stari Serajnik v igri ni bil napak, le pretiho je govoril. V gestah je bil dober in tudi v ponašanju. Mirko je bil gotovo najboljši. Priznati je treba, da se je potrudil, kljub temu, da mu je bilo treba paziti na vse. Kakor sem že večkrat omenil, g. Kolarica odlikuje lep in jasen glas, kar je za velik oder velike važnosti.

Tudi Miklova vdova je bila dokaj dobra. Tu in tam bi morala čustvo do hčerke bolj pokazati, vendar je igrala vlogo še kar dobro rešila.

Zalka kot novinka je prijetno presenetila. Njena glavna napaka je deklamacija. V tem je grešila večina igralcev. Premalo je bilo naravnega govorjenja. Vse preveč so igralci še pod vplivom, da je na odru treba drugače govoriti kakor doma. To je zelo zgrešeno. Deklamiranje vsako igro odnese od pravega življenja. Igra pa mora biti slika pravega življenja. Vendar je bila Zala kot novinka dobra in zna pod večjo roko postati še boljša.

Med dobrimi je bila posebno v drugem dejanju Almira. Lepo je prikazala hrepenenje po Mirku. Kasneje je igrala preveč odrezavo, premalo žensko.

Je pa pri Almiri opaziti lep napredek.

Posebej je treba omeniti še Tresoglava, Iskender bega, Davorina in Marka. Tresoglav je bil posebno v nekaterih momentih prav dober. Prav tako Iskender beg. Marko je bil pri spoznanju z Zalo dober, pa je koj potlej zašel v tako prozaičen ton, da je motilo. Davorin pa kaže, da bo nemara še dober igralec. Tudi žalmič kaže, da se bo napravil.

Ostali-preveč jih je, da bi vse naštel — so se vsak po svoje trudili, da bi napravili kar mogoče dobro. Boj s Turki na gradšču je bil premalo močan Igralci so s sekirami in beti udarjali prenikzo in niso pravega boja niti nakazali. Zaključni prizor veselja je bil tudi zelo šibak. Vsi igralci so se gnetli preveč na kupu. Motilo je zelo, da je bil ženin opravljen v narodno nošo, nevesta pa v belo poročno obleko. Mar bi bila oba v narodni noši. Tudi mi ni šlo v račun, da so dekleta pri narodni noši nosila salonske čevlje. Navadni "špangarji" bi bili veliko boljši.

Zelo dobre so bile kulise, kmečka ura in kmečke slike. To je ustvarilo pravi kmetijski kot. Kakor sem že rekel: prav je, da je Slovenska moška zveza s to igro stopila pred nas. Opravila je lepo narodno delo, obenem pa obrnila pozornost na nekaj novih igralcev, ki bodo počasi še lepo dozoreli. Režiserju gre gotovo lepa pohvala. Zaslužil jo je.

Ob tej priliki moram omeniti tudi lepo opremljeno Miklovo Zalo, kjer je g. Grdina Jože natančno razložil vsebino igre in tako gledalcem omogočil, da so mogli igro bolj zasledovati. Slika rojstne hiše Miklove Zale je naravnost vzorna.

Vedno sem vesel, kadar slišim kaj o koroški zemlji. Res vesel pa sem bil, ko sem ob slikah v igri mislil na stare čase, na velike kmečke bridkosti, na koroške ljudi, ki so kljub vsem težavam vztrajali do danes in še danes pogumno in zvesto bijejo boj za svoj jezik in svojo zgodovino. Prav bi bilo, ko bi mi vsaj to odnesli z nedeljske prireditve: da smo sicer majhni, da pa znamo biti trdoživi in plemeniti. Ko bi se vsaj tega zavedli! Potlej je imela Miklova Zala velik uspeh.

Karel Mauser.

Issued Every
Thursday
for the Yugoslavs
in Wisconsin

Tedenska priloga
za Slovence v
Wisconsinu

O B Z O R

THE WISCONSIN YUGOSLAV OBSERVER — AFFILIATED WITH THE "AMERICAN HOME" DAILY

Address
All Communications
to
OBZOR PUBLISHING
COMPANY
830 So. 5th St.
Milwaukee 4, Wis.
Tel. Mitchell 5-4373

LOKALNE VESTI

Po volitvah

Sijajna zmaga generala Eisenhowerja v zadnjih volitvah nad njegovim demokraskim oponentom za nas v Wisconsinu ni bilo nobeno prezenečenje. Vsaj po političnem ozračju v Wisconsinu, odkar je na republikanski konvenciji v Chicagu dobil nominacijo za predsednika, je vsak politični lajik, demokrat ali republikanec, slutil in prerokoval, da bo Eisenhower prihodnji predsednik Združenih držav, ne glede na to, kakšen bo izid volitev za kongres in senatno zbornico in druge lokalne urade. Država Wisconsin je že tradicionalno republikanska, ima pa svoje močne demokraskke postojanke po industrijskih središčih. To se je pokazalo tudi v teh volitvah. Zmaga generala Eisenhowerja je bila zmaga njegove osebne popularnosti, ne zmaga republikanske stranke. To so pokazali rezultati štetja glasov po volitvah, glasom katerih je general celo v teh demokraskih postojankah dobil ogromno večino nad Stevensonom, dočim so glasovi za manjše lokalne urade ostali po večini v demokraskem taboru. Ena takih demokraskih postojank je tudi južna stran mesta Milwaukee, kjer živi večina Slovencev, ostalih Jugoslov. in Poljakov, ki je rešila demokratom kongresni sedež za 4. wisconsinški distrikt in ponovno izvolila sedanjega kongresnika

RADO STAUT
direktor slovenske radio ure
v Milwaukee, Wis.

Poslušajte

prvo in najstarejšo slovensko
radijsko oddajo na osrednjem
zapadu

**Ameriško-
Slovensko
RADIO URO**
v Milwaukee

oddajano

vsako nedeljo dopoldne od 11.
do 12. ure centralni čas (od 12.
do 1. ure opoldne poletni, odn.
vzhodni čas) preko postaj

WRJN in **WRJN-FM**
(1400 k.c.) (100.7 m.c.)

Program vodita in napovedujeta
v slovenščini in angleščini
Mr. in Mrs. Rado Staut

Clement J. Zablockija, proti kateremu je kandidiral republikanec Schafer. Z lahkoto so s pomočjo glasov z južne strani mesta zmagali tudi ostali demokraski kandidati za razne lokalne urade in za državno legislacijo. Tako so v tem republikanskem valu ostali v svojih dosedanjih uradih ali prišli na novo vanje, sledeči demokratje: Herman Kubiak, dosedanji šerif (ki po zakonu po svojem dovršenem drugem terminu ni mogel več kandidirati za šerifski urad) je postal novi okrajni klerik. Porazil je nepričakovano starega, dolgoletnega veterana v tem uradu George Breibacha, prejšnjega demokrata, ki pa je l. 1930 "presedlal" v republikansko stranko; mesto šerifa pa je dobil demokrat Max Barczak, prodajalec piva in westallški alderman, ki je v teh volitvah porazil republikanca Otis Gomiliona. Pravitako je ostal v svojem uradu dosedanji dolgoletni okrajni prosekutor (district attorney) William McCauley, demokrat, ter oba demokraska državna poslanka George Sokolowski in Ervin J. Ryzek. Novodošleca v državno legislacijo za južno stran mesta pa bosta dva druga demokrata: Edward Pellant in Richard Nowakowski. Prvi je spodrinil republikanca Martina Howarda, drugi pa je nasledil umrlega prejšnjega drž. poslanca, tudi demokrata, William P. Banacha. — Ta del mesta Milwaukee je torej ostal lokalno trdno v demokraskem taboru, "skočil" pa je v republikanskega le za Eisenhowerja. Ostali trije deli mesta, severni, vzhodni in zapadni ter pretežna večina podeželja v dr-

žavi pa so ostali istotako trdno v republikanskem taboru. Tako so z veliko večino glasov obdržali svoja mesta republikanci: governor Kohler, senator McCarthy (proti kateremu so bili naperjeni tekom volilne kampanje in še pred njo vsi demokraski veliki topovi in je kljub temu — ali morda baš zato — dobil nad 100,000 glasov večine), in kongresnik za 5. wisconsinški

distrikt ter neizprosen nasprotnik komunizma, Charles J. Kersten. Tudi governor Kohler in kongresnik Kersten sta dobila impresivno večino nad svojima demokraskima nasprotnikoma. Volilni prah se je zdaj podelil tudi pri nas in bodočnost bo kmalu pokazala, če bo "čas za spremembo" v resnici prinesel kako in kakšno spremembo v korist dežele pod novo administracijo. Če ne, bomo pa čez štiri leta govorili spet drugače. Saj smo v Ameriki.

V Ljubljani ima komaj vsak deseti otrok zdrave zobe "Slov. poročevalec" piše 17. okt. sledeče: "Na šolski polikliniki so letos opravili nad 46,000 pregledov. Zamisliti se moramo nad ugotovitvijo, da ima komaj ena desetina otrok zdrave zobe, da jih je mnogo z izrazitimi razvojnimi hibami in da zlepa ni kraja, kjer bi jih toliko imelo ta-

ko slab vid kot v Ljubljani. Telesnih hib in slabega vida so prav gotovo krivi tudi neprimerne šolski prostori in oprema. Zavedati se moramo, da se da pri mladini največ doseči s preventivnimi ukrepi. Zato je treba naše prizadevanje okrepiti zlasti v tej smeri." — Žalostna slika zdravstvenih razmer med slovensko mladino. Da nosi v veliki meri za njo odgovornost komunistična vlada, sledi iz navedenega besedila samega.

Vam sonce zdravja več ne mine,
v kopeli naši bol izgine.
Je za revmo, za prehlad,
pa za drugih tisočkrat.

CHERNE HEALTH BATH,
6904 St. Clair Ave. EX 1-8265
Cleveland 3, Ohio

Ženske dobijo delo

Ženske za čiščenje

Morajo razumeti angleško. Stalno delo ponoči. Dobra plača. Oglasite se med 2. in 4. uro pop.

OHIO WINDOW CLEANING COMPANY
1230 E. 9th St.
CH 1-7515

(225)

Moški dobijo delo

Blacksmith

Hammersmith

Na odprtem ogrozdju

Plitvi modeli

Plača od ure in od kosa
**STEEL IMPROVEMENT
AND FORGE CO.**

978 East 64 Street

(225)

Poslovodja in oskrbnik

Delo dobila poslovodja in oskrbnik. Oglasiti se morate do 14. decembra. Kliče tajnika Doma, Ray Sternot, DI-1-5464.

(x)

Moški dobe delo

Nickel Plate Freight House sprejema moške v starosti 18 do 50 let za nakladanje in razkladanje blaga. Tedensko delo, pet dni, 40 ur, po \$1.64 na uro, za nadurno delo plača in pol. Obrnite se na

A. P. Phipps

NICKEL PLATE RR. CO.

E. 9th in Broadway

(228)

"OLIVER"

potrebuje

MACHINE

DEPAIRMEN

Dobra plača od ure. Avtomatičen povisek do najvišje meze, prispevajoča skupna zavarovalnina in druge koristi.

THE OLIVER CORP.

19300 Euclid Ave.

(225)

DIE MAKERS

on medium and large dies

TOOL ROOM ENGINE

LATHE OPERATORS

MACHINE REPAIRMEN

DIE REPAIRMEN

Bi tudi radi govorili z
MASINISTI

Visoka plača od ure. Čas in pol za nadurno in dvojna meza ob nedeljah. Dobri delovski pogoji in dodatek za življenjske stroške. Ta dela se dobijo pri obeh tovarnah na E. 93 in Woodland in na 1115 E. 152 St. Oglasite se v Employment Office tovarne št. 1.

MURRAY OHIO MFG. CO.

1115 E. 152 St.

(228)

MALI OGLASI

Soba se odda

Odda se soba moškemu na 7220 Hecker Ave. Kliče EN-1-0590.

(225)

Hiša naprodaj

Na 174 E. 216 St., severno od Lake Shore Blvd. Lastnik gre ven iz mesta. Zidana in lesena za 1 družino. Kopalnica obita s ploščami, recreation soba v kleti, prostor za 2 sobi zgorej, zimska vrata, mreže, garaža. \$17,900. Kliče RE-1-8090.

(224)

IMENIK
SLOVENSKIH IN SLOVENCEM
NAKLONJENIH TRGOVSKIH
PODJETIJ IN OBRTNIKOV
V MILWAUKEE

RIPPLE'S FAMILY SHOE STORE, 629
W. National Ave.—Tel.: EV 3-5490.

DR. FRANTZ E. C., Dentist, 526 W.
National Ave.—Tel. OR 2-1370.

FAY DRUG CO., Pharmacy, 738 So.
5th St., tel.: OR 2-2150.

GLOJEK F. A., Attorney, 6227 West
Greenfield Ave., tel. SPring 4-3414;
Res.: 5400 W. Hayes Ave., tel.: MI-5-1728.

SANITARY SODA WATER CO. 1430
So. 69th St., tel.: GRenfield 6-3620.

CANADA DRY BOTTLING CO., Inc.,
(Soda and Spring Water), 232 W.
Bruce St.; tel. MA 8-1152.

KOCH RUDOLPH R., Jeweler, 1116
W. National Ave., tel.: MI 5-6653.

ITY LIQUOR DISTR., (Frank Ko-
she, Prop.), 1235 So. 41st St.—Tel.:
MI 5-2660. (Fine Villa Wines.)

**GOOD HOPE
CEMETERY**

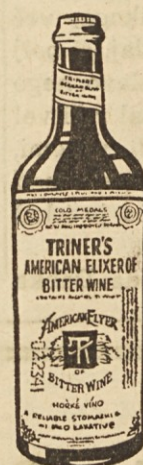
S. 43rd and W. Cold Spring Rd.
Milwaukee, Wis.

Za cene grobiščem in vse druge
informacije pokličite:

Mitchell 5-8478

Avtobusna postrežba vsako sredo
in nedeljo popoldne od Pilgrims
Rest pokopališča

ZAPRTNICA

Mnogi, ki trpe vsled zaprtnice vedo, da posledica tega večkrat vključuje: nervoznost, glavobol, vzdiganje želodca, neprehajnost, zgrbo spanca in apetita, plina in zabasani. Mogoče ste že poskusili mnoge druge zmesi z raznim uspehom, — sedaj si naba-vite steklenico dolgočasno dokazane formule, Trinerjevo Grenko VINO. Ze od leta 1887, je ta dobra poznana znanstveno pripravljena zmes iz naravnih korenin, zelišč in cvetja, srečno odbijala zaprt-nico in pomagala nje simptomom. Nabavite si danes steklenico tega preskusnega Trinerjevega odvajalca za vas. (Opomba: ako vam ni mogoče dobiti Trinerjevega vina v vaši bližnji prodajalni, tedaj pošljite \$1.50 z naslovom vašega prodajalca na naslov: Jos. Triner Corp., 4035 W. Fillmore, Chicago, in vaša 18 oz. velika steklenica, vam bo odposlana poštne prosto).

**Trinerjevo
Grenko VINO**

**MAX'S AUTO BODY
SHOP**

MAX ZELODEC, lastnik
1109 E. 61 St.
Tel.: UTah 1-3040

Se priporoča za popravila in
barvanje vašega avtomobi-la. Delo točno in dobro.

Oglašajte v "Amer. Domovini"

FRANK KLEMENC
**BARVAR in
DEKORATOR**

18715 Muskoka Ave.
IV 1-6546

VAS MUČI REVMAZIZEM?

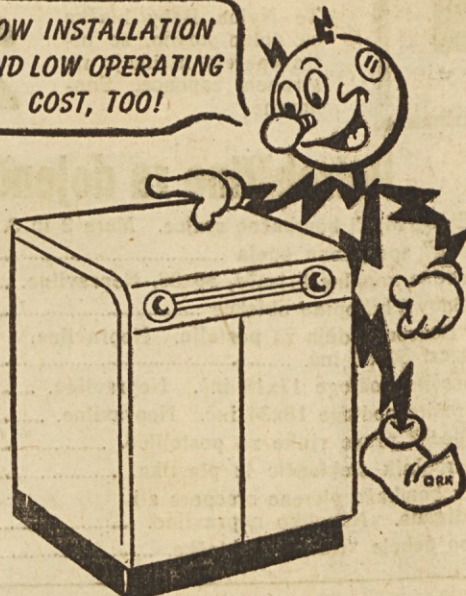
Mi imamo nekaj posebnega
proti revmatizmu. Vprašajte
nas.

MANDEL DRUG
slovenska lekarna
15702 Waterloo Rd.
KE 1-0034

THE LOWEST PRICED

automatic clothes dryer is an
Electric Clothes Dryer

LOW INSTALLATION
AND LOW OPERATING
COST, TOO!

Da... najnižji v ceni in polno avtomatični sušilnik perila na trgu je danes ELEKTRIČNI sušilnik.

Čemu plačati več, če pa dobite modern, vseelektrični sušilnik za manj?

Nabavite si tak ELEKTRIČNI sušilnik perila zdaj!

PRI VAŠEM TRGOVCU ALI PRI ELECTRIC COMPANY

HENRIK SIENKIEWICZ:

Z ognjem in mečem

je bil; njegova postava je dobila nečloveško velikost; kobila se je izpremenila v nekakega zmaja, prhajočega plamen iz nozdrvi, a zervikaptur se je v roki vitezovi potrojil.

Kislar-Bah, ogromni aga, se je zakadil vanj in padel presekano na dvoje. Zaman, da mu drznejši kmetje zastavljajo pot s kopij — tako umirajo, kakor bi jih strela tolkla — on pa tepta po njih, se zaganja v največjo gnečo in, ko mahne, — rekel bi, padajo klasi pod koso, dela se praznosta, slišijo, se vriski strahu, stoki, udarci, hreštanje železa in hropenje peklenške kobile.

"Div, div!" vpijejo prestrašeni glasovi.

V tem hipu prihrumi železni huzarski naval, na čelu Skrzetuskuski skozi vrata, ki jih je odprl litevski vitez. Stene četverokota so počile kakor stene valence se hiše in janičarske mase so se razpršile na vse strani v beg.

Bil pa je že zadnji čas, zakaj Nohajci pod Subagazim so se že vračali v bitko kakor krvoločni volkovi, z druge strani je šel Hmielnicki, ki je bil nanovo zbral Bialocerkvičane, na pomoč janičarjem — a sedaj se je vse pomešalo. Kozaki, Tatarji, poturčenci, janičarji so bežali v največjem neredu iz strahu proti taborom brez odpora. Konjica jih je gnala, sekajoč na slepo. Kdor ni poginil prej, je poginil pozneje. Pogon je bil tako besen, da so prapori prehiteli zadnje vrste bežečih; vojakom so omahovale roke od sekanja.

Trume so odmetavale orožje, prapore, čapke, še celo obleko. Bele janičarske kučme so pokrile polje kakor sneg. Vse izborna vojaštvo Hmielnickega, pehota, konjica, artiljerija, pomožne čete tatarske in turške so tvorile le eno neredno maso, zmešano, plaho, oslepele od strahu. Cele stotine so bežale pred enim tovarišem. Huzarji, razbivši pehoto in Tatarje, so storiili svoje, sedaj pa so dragonci

in lahki praporji med seboj tekmovali, a njim na čelu sta Volodijovski in Kušel širila vero o bodočem porazu. Kri je pokrila z eno samo kalužo strašno bojišče in je čofotala kakor voda pod groznimi udarci konjskih kopit, brizgajoč na orožje in obraze vitezov.

Bežeče trume so se oddahnile šele sredi vozov svojega tabora, ko sto trombe odpoklicale knežjo konjico.

Viteštvo se je vračalo s pesmijo in radostnimi vzkliki, prestevala je spotoma s kadečimi se sabljami sovražniške trupe. Toda kdo je mogel z enim pogledom oceniti velikost poraza? Kdo je mogel vse prešteti ko so pred samim okopom ležala trupla, drugo poleg drugega "za moža visoko"? Vojaki so bili kar pokriti s svežo krvjo in potom. K sreči je zavel od ribnikov dosti silen veter in spihal ta smrad proti sovražnim šotornikom.

Tako se je končalo prvo srečanje strašnega "Jareme" s Hmielnickim.

Toda napad še ni bil končan, zakaj tačas, ko je Višniwiecki odbijal napade, namerjene na desno krilo tabora, se je bil Burlaj na levem krilu malone postal okopov. Obšel je tiho mesto in grad na čelu zadnjeperskih vojevnikov, dospel do vzhodnega ribnika in z vso silo udaril na Firlejev stan. Tam stoji ječa ogrska pehota ni mogla vzdržati napada, ker okopi pri jezeru še niso bili dokončani — in prvi je zbežal praporščak s praporom, za njim pa jo je udaril ves polk. Burlaj je skočil v sredino, a za njim so drveli Zadnjeprijanci kakor hudournik.

Zmagoslavni kriki so prileteli celo do drugega konca tabora! Kozaki, drveč za bežečimi Ogri, so razbili mali oddelek konjice, uplenili nekoliko topov in so se že bližali stanu kaštelana belskega, ko je prihitel na pomoč gospod Przijski, na čelu nemškimi oddelkom. Podrl je z enim mahljajem praporščaka, pograbil prapor in se vrgel z

njim na sovražnika, za njim pa so se Nemci spoprijeli s Kozaki. Završal je strašen ročen boj, v katerem sta z ene strani tekmovali besnost in premoč Burlajevih čet, na drugi strani pa junaštvo starih levov iz tridesetletne vojne.

Zaman se je Burlaj zaganjal kakor ranjeni veper v najgostejše vrste bojevnikov. Niti prezir smrti, s kakršnim so se molojci borili, niti njihova vztrajnost nista mogla ustaviti nebrzdanih Nemcev, ki so šli naprej kakor zid. Podirali so jih tako silno, da so se morali takoj umakniti z mesta, jih pritisnili k okopom, zdesetkovali in jih po polurni bitki vrgli za nasipe. Gospod Przijski, zvalit s krvjo, je prvi započel svoj prapor na nedokončanem nasipu.

Burlajev položaj je bil sedaj strašen. Moral se je umakati po oni poti, po kateri je prišel, a ker je bil Jeremija baš zgnetel napadovalec desnega krila, je mogel lahko odrezati ves Burlajev oddelek. Prišel mu je res ne pomoč Mrozovicki, na čelu korsunskih konjikov, toda v tem hipu so se pokazali huzarji gospoda Koniecpolskega, njim se je pridružil tudi Skrzetuskuski, ki se je vračal z napada na janičarje, in oba sta odrezala

do sedaj se v redu umikajočega Burlaja.

Z enim napadom so ga razbili v puh in potem se je začelo ljuto klanje. Kozakom, katerim je bila pot do taborov zaprta, je ostala odprta le pot v smrt. Nekateri, ne proseči mišlosti, so se branili v gruči ali posamič, drugi pa so zaman dvigali roke k jezdecem, ki so hrumeli kakor vihar po bojišču. Začeli so se pogoni, beg, poedine bitke, iskanje sovražnikov, ki so se bili poskrili po kotlinah in neravninah tal. Z okopov so začeli, da bi razsvetlili bojišče, metali s smolo polite plamenice, ki so letele kakor ognjeni meteori s plamenčasto grivo. Pri teh rdečih bleskih so dosegali ostanke Zadnjeprijanov.

Skočil jim je na pomoč tudi Subagazi, ki je ta dan dokazoval čudeže hrabrosti, toda preslavljeni Marek Sobieski, starosta krasnostavski, ga je napadel na mestu takoj, kakor napade lev divjega bivola — Burlaj je torej videl, da ni od nikogar več rešitve. Toda ti, Burlaj, si bolj ljubil svojo kožaško slavo nego življenje, zato nisi iskal rešitve! Drugi so se umikali v temi, skrivali po rovi, se plazili med konjskimi kopiti, on pa je iskal še vedno sovražnikov.

Sam je pobil gospoda Dabka

in gospoda Rusieckega in mladega gospoda Aksaka, levjega mladeniča, onega, ki se je pod Konstantinovem ognjem z nesmrtno slavo; potem je posekal gospoda Savickega, potem je razčesnil dva krilata huzarja, naposled je zagledal ogromnega šlahiča, bežečega preko bojišča z krikom kakor tur; planil je in drl za njim kakor blisk.

Gospod Zagloba — to je bil on — je rikhnil iz strahu še silneje in je obrnil konja v beg. Ostanek las se mu je zjezil na glavi, toda zavednosti ni izgubil, nasprotno, kakor blisk so mu ukane švigale po glavi, obenem pa je vreščal na vso moč: "Jasna gospoda! Kdor v Boga veruje!..." in drl kakor vihra proti gosti gruči jezdecov. Burlaj se mu je že bližal od strani, kakor bi ga nesla strela. Gospod Zagloba je zaprl oči, a v glavi mu je šumelo: "Poginem jaz in moje bolhe!" Za seboj pa je slišal sopihanje konja, opazil, da mu nihče ne hiti na pomoč, da ne zbeži in da ga nobena druga roka, če ne lastna, ne iztrga iz Burlajevih šap.

A v tem zadnjem hipu, tako rekoč že v agoniji, sta se mu obup in strah izpremenila v besnost; rikhnil je tako strašno, kakor ne bi mogel rikhiti noben tur, in obrnivši konja na me-

stu, se je zagnal na protivnika. "Zaglobo podiš!" je rikhnil ter gonil s povzdignjeno sabljo dalje.

V tem hipu so vrgli z okopov novo jato gorečih plamenic; storilo se je svetlo. Burlaj je pogledal in ostrmel.

Ni ostrmel, ko je zaslišal ime, saj ga v življenju še nikdar ni slišal, a spoznal je moža, ki ga je pred nedavnim časom gostil v Jampolu kot Bohunovega prijatelja.

Toda baš ta nesrečni trenutek osuplosti je pogubil hrabrega vodjo molojcev, zakaj preden se je spametoval, ga je usekal Zagloba po sencih in ga z

enim zamahom zvalil s konja.

To se je zgodilo vprico vse vojske. Radostnim vriskom huzarjev je odgovoril krik strahu molojcev, ki so izgubili še ostank poguma in opustili vsak odpor, videč smrt starega čnomorskega leva. Katerih ni našel Subagazi, ti so poginili vsi do zadnjega — zakaj ujetnikov v tej strašni noči sploh niso jemali.

Subagazi je prhnil k taborom, gnan po starosti krasnotavskemu in po lahki konjici. Naskok je bil na vsej črti okopov odbit — le pod kožaškim taborom je še vihrala konjica, poslana na pokal Zagloba po sencih in ga z

Poslušajte NOVI slovenski radio program

na radio postaji WJW — 850 k. c.

vsako nedeljo od 11:30 do 12 opoldne

Oznanjevalka: ANNE TRAVEN

Naznanilo in Zahvala

Z globoko potrtem in žalostnim srcem naznanjamo vsem sorodnikom in prijateljem, da je umrl naš ljubljeni sopro, oče in stari oče

Joseph Sadar st.

po domače GLAVIČEV JOŽE

Bil je previden z svetimi zakramenti v Glenville bolnišnici. Zadel ga je srčna kap in zatisnil je svoje mile oči dne 10. oktobra 1952. Pogreb se je vršil 13. oktobra iz pogrebnega zavoda Frank Zakrajšek in Sin v cerkev sv. Vida ter od tam po sv. maši zadušnici in pogrebni obredih na Kalvarija pokopališče, kjer smo ga položili k večnemu počitku v naročje matere zemlje.

Blagopokojnik je bil rojen 13. julija 1885 v vasi Malo Globoko, fara Zagradec. V Ameriko je prišel pred 50 leti.

Našo iskreno zahvalo naj sprejmejo Rev. Father Baznik za opravljene pogrebne obrede in spremstvo do groba, enako tudi Rev. Father Victor N. Tomc in Rev. Father Edward Pevce za obisk in molitve za pokoj njegove duše. Za vse to prav iskrena zahvala in stoteri Bog plačaj.

V dolžnost si tudi štejem, da se iskreno zahvalimo vsem, ki so poklonili ob krsti pokojnega toliko lepih venec ter ozaljšali pokojnega, ko je ležal na mrtvaškem odru in mu tako izkazali zadnjo čast.

Enako se prav iskreno zahvalimo vsem, ki so darovali za svete maše, ki se bodo opravile za mir in pokoj duše pokojnega in tudi vsem hvala za izraze sožalje bodisi pismeno ali ustmeno.

Prav iskrena zahvala tudi vsem, ki so na dan pogreba dali na razpolago svoje avtomobile ter tako mnogim omogočili, da so se mogli udeležiti pogreba.

Dalje zahvala vsem, ki so prišli pokojnega kropiti, ko je počival na mrtvaškem odru ter molili za mir in pokoj njegove duše in tudi onim, ki so se udeležili pogreba zlasti pogrebne sv. maše ter pokojnega spremili na njegovi zadnji poti na pokopališče.

Tudi se prav iz srca zahvalimo sosedom za skupni venec in darove in prav posebno: Mrs. Jos. Babnik, Mrs. Mary Zehner, Mrs. Carl Stwan, Mrs. John Bartosa in Mrs. Jennie Znidaršič za pomoč v teh težkih grenkih urah. In prav lepa hvala Mrs. Mary Novak za molitve pri krsti.

Dalje zahvala dr. Slovenec št. 1 SDZ, kjer je bil ustanovni član, za vso pomoč ter za pogrebe in tudi dr. Woodman of the World, Camp 129.

Zahvala pogrebniemu zavodu Frank Zakrajšek za vzorno voden pogreb.

Končno zahvala vsem, ki so nam kaj dobrega storili in vsem še enkrat iskrena zahvala in Bog plačaj.

Ti ljubljani soproj in dobri oče, počivaj v miru in lahka naj Ti bo ameriška zemlja. Mi se Te bomo spominjali z ljubeznijo v molitvi do takrat, ko se snidemo še enkrat na zvezdani.

Zalujoči ostali:

Marija, soproga, rojena Zbačnik;

Joseph in Frank, sinova;

Josephine in Elizabeth, snahi;

Patricia Ann, vnukinja;

ter več sorodnikov tukaj in v stari domovini.

Cleveland, O. 13. nov. 1952.

Mi dajemo in zamenjamo Eagle znamke

THE MAY CO.'S BASEMENT

Dečja in otroška oblačila

Otroške 1-delne

Rayon Estron

Snežne obleke

5.99

Privlačni kroji za dečke. Vsi toplo podloženi, spredaj zipper. Najnovejši odtenki zelene, rjave in modre barve.

Otroške 1.99

Bombažne obleke

1.39

Ljubke obleke znanih izdelkov. Enobarvne in pisane kombinacije. Mere 1 do 3.

1.39 flanelno blago za rjuhe

Trpežno blago, gumijasto na eni, flanelno na drugi strani.

\$1

jard

Otroške 7.99 - 9.95

2 in 3-del. vzorci

Snežne obleke

5.99

Zaloga omejena. Nekateri po 2 ali 3 ene vrste. Nekateri s klobučki. Zal. pismenih, telefonskih naročil na sprejemamo. Samo v meri 2 in 4.

69c Nylon Baby hlačke

29c

Te Nylon Baby hlačke se dolgo nosijo, se hitro operejo in imajo na straneh zaponce. Enobarvne.

Potrebščine za dojenčke

\$ \$ Dolarske posebnosti \$ \$

1.69 Corduroy boxer hlače Boxer hlače iz corduroya, nekoliko nepravilne. Izbrane barve. Mere 2 do 6.

Čisto volneni sweaterji Novodobne proge v najnovejših barvah. Za dečke in deklice. Mere 2 do 6.

1.69 Corduroy srajce Srajce, v pasu močno nabrane. Priljubljene barve. Mere 3 do 6.

1.99 Rayon ali bombažne Creepers Podložene s plastikom. Nekoliko nepravilne. Pastelne barve.

1.99 Corduroy čepice Čepice in kapice iz trpežnega corduroya. Izbrane barve in kroji.

Otroške 69c Polo srajce

Novodobno progaste s kratkimi ali dolgimi rokavi. Za dečke ali deklice. Mere 3 do 6. 2 za \$1

Dekliška 1.69 bombažna ali rayon spodnja krila

Nekoliko nepopolna bombažna ali rayon spodnja krila. Bela, roza. Mere 10 do 14. vsako \$1

Otroške flanelne sportne srajce

"Popover" krojene srajce, barvno pisane. V ljubkih in izbranih vzorcih. Mere 3 do 6. \$1

59c rayon in nylon hlačke

Otroške hlačke iz rayona ali iz nylona. Nekoliko nepravilne. Pastelne barve. Mere 4 do 14. 39c

Sprejemamo pismena in telefonska naročila do najmanj 2.01 vključ. davek, v soboto do 5:30 in v ponedeljek od 9. zj. - 9. zv. Kličite CHERRY 1-3000

The May Company's Basement Infants' Wear Department

V blag spomin

ČETRTE OBLETNICE SMRTI NAŠE LJUBLJENE IN NIKDAR POZABLJENE MATERE

Frances Slapnik

ki je zaspala v Gospodu dne 17. novembra 1948

Štiri leta v hladnem grobu, draga mati naša, že počivate, z Bogom, Vam srce ponavlja, na Vaš grob pa spomini hite.

Včni Bog Vam daj plačilo, storili vse najboljši ste za nas, počivajte v miru, blaga duša, in prosite ljubega Boga za nas.

VAŠI ŽALUJOČI OTROCI

Cleveland, Ohio, 13. novembra 1952.